

POSTANOWIENIE

21 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 21 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku P. J.
z udziałem M. J.
o podział majątku wspólnego,
na skutek skargi kasacyjnej M. J.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim
z 25 marca 2024 r., II Ca 597/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

M. J. – uczestniczka postępowania z wniosku P. J. o podział majątku wspólnego wywiodła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 25 marca 2024 r.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania został uzasadniony nieważnością postępowania, wynikającą z rozpoznania sprawy w składzie jednego sędziego, pomimo uprzedniego wyznaczenia składu trzyosobowego ze względu na złożoność sprawy. Ponadto skarżąca wskazała, że składana skarga jest oczywiście zasadna, ponieważ Sąd II instancji nie uchylił postanowienia Sądu I instancji i nie przekazał

sprawy do ponownego rozpoznania, pomimo nierozpoznania istoty sprawy w I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy nie podziela stanowiska, zgodnie z którym doszło do nieważności postępowania przed Sądem II instancji. Skarżąca, słusznie, wskazała na obowiązywanie przepisów przejściowych, regulujących zasady zastosowania poprzedniej i obecnej ustawy procesowej. Wśród tych przepisów, jednakże, znajduje się art. 32 ust 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z tym przepisem *jeżeli na podstawie przepisów dotychczasowych do rozpoznania sprawy wyznaczono skład trzech sędziów, dalsze jej prowadzenie przejmuje sędzia wyznaczony jako sprawozdawca*. Należy wskazać, że ustawodawca nie zdecydował się na rozróżnienie sytuacji, w których skład trzech sędziów został wyznaczony ze względu na szczególną zawłość sprawy, czy też z jakichkolwiek innych przyczyn. Przeciwnie, w przepisie intertemporalnym zastosowano odniesienie ogólne, do wszystkich tego rodzaju przypadków, co nie ulega wątpliwości szczególnie z tej przyczyny, że już w poprzednim stanie prawnym wyznaczenie składu trzyosobowego było wyjątkiem od reguły ze względu na wprowadzenie przepisów pandemicznych.

Odnosząc się zaś do drugiej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania należy podkreślić, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Dlatego w przypadku powołania się na oczywistą zasadność należy wyjaśnić, na czym

oczywistość polega w danym przypadku oraz uzasadnić to twierdzenie. Nie wystarczy samo wymienienie przepisów prawa i odwołanie się do uzasadnienia zarzutów skargi. Skarżący powinien uzasadnić tę oczywistość, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych, ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia. (zob. np. postanowienia SN z 11 stycznia 2022 r., II USK 384/21; z 22 grudnia 2021 r., II CSK 390/21; z 31 maja 2021 r., III CSK 152/20; z 13 maja 2021, III USK 103/21 oraz z 9 marca 2021 r., IV CSK 412/20; z 26 października 2023 r., I CSK 55/23; z 29 listopada 2023, I CSK 5788/22).

Skarżąca błędnie przyjęła, że Sąd II instancji uznał, że nie została rozpoznana istota sprawy. Nie sposób doszukać się takiego ustalenia w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Sąd odwoławczy dokonał jedynie odmiennej oceny dowodów zgromadzonych przed Sądem I instancji, w szczególności wskazując, że wniosek o niedochowaniu wierności małżeńskiej nie może być wysnuty wobec tak istotnych jurydycznie okoliczności, jak orzeczenie rozvodu bez orzekania o winie czy umorzenia postępowania dotyczącego odwołania darowizny ze względu na rażącą niewdzięczność obdarowanego. Uchylenie orzeczenia sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może być uzasadnione tylko jeżeli nie doszło do rozpoznania istoty sprawy albo gdy nie przeprowadzono postępowania dowodowego w całości. Żadna z tych przesłanek nie ziściła się w niniejszej sprawie. Sąd rozpoznał merytorycznie roszczenie wnioskodawcy o podział majątku oraz wniosek uczestniczki postępowania o orzeczenie nierównych udziałów w majątku wspólnym. W tym celu przeprowadził wcześniej postępowanie dowodowe. W modelu apelacji pełnej, obowiązującej w polskim prawie postępowania cywilnego w przypadku, gdy sąd II instancji przyjmuje, że nie skompletowano pełnego materiału dowodowego, może ten materiał uzupełnić. Może również przyjąć, że materiał dowodowy jest kompletny, jednak wysnuć na jego podstawie odmienne wnioski niż uczynił to sąd I instancji, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie. Żadna z tych dwóch okoliczności – przeprowadzenie niepełnego postępowania dowodowego przez sąd I

instancji ani odmienna ocena ustalonego stanu faktycznego przez sąd odwoławczy – nie uzasadnia zastosowania art. 386 § 4 k.p.c.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zaś na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

[SOP]

r.g.